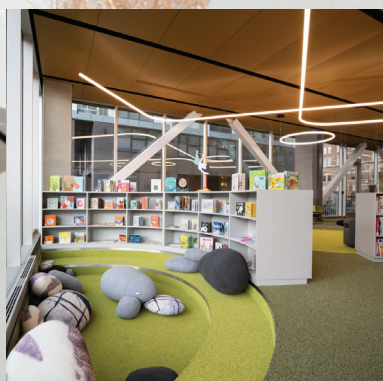




ก้อยแกลง

ข่าวห้องสมุด Library World News (LWN) ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 ฉบับนี้จะพาทุกท่านร่วมย้อนรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในบทบาท “พระมารดาแห่งไหมไทย” ในคอลัมน์ Life & Trends ติดตามข่าวสารการประชุม IFLA WLIC 2025 และทำความรู้จักกับ Gabrielle-Roy Library ห้องสมุดที่ได้รับรางวัล Public Library of the Year Award 2025 ในคอลัมน์ Library World แนะนำหนังสือจากกิจกรรมเปิดโลก #ณรินทร์อ่าน: คุญเพื่องเรื่องหนังสือ กับ เน PERSES ในคอลัมน์ What's on NLT และ Reading Room รู้จักเรื่องราวของริบบิ้นแดงที่ส่งต่อความหวังในวันเอดส์โลก ในคอลัมน์ English Library และติดตามข่าวสารกิจกรรม/โครงการของหอสมุดแห่งชาติ ในคอลัมน์ Up to Date@NL

ผู้อ่านสามารถอ่านและติดตามข่าวห้องสมุด Library World News (LWN) ฉบับอิเล็กทรอนิกส์ได้ที่ห้องสมุดดิจิทัล D-Library ของหอสมุดแห่งชาติ หรือเข้าถึงได้จาก QR Code บนหน้าปก

สารบัญ

CONTENTS

2 LIFE & TRENDS

ตรานกยูงพระราชทาน: สัญลักษณ์แห่งคุณภาพภูมิปัญญา และอัตลักษณ์ความเป็นไทย



6 LIBRARY WORLD

การประชุม IFLA WLIC 2025
การประชุม The 50th Meeting of the Directors of ISSN National Centres
และแนะนำห้องสมุด Gabrielle-Roy Library



14 WHAT'S ON NLT

“เปิดโลก #ณรินทร์อ่าน: คุญเพื่องเรื่องหนังสือ กับ เน PERSES”

17 READING ROOM

หนังสือแนะนำ #ณรินทร์อ่าน



20 ENGLISH LIBRARY

Red Ribbons Stories: Spreading Hope on World AIDS Day

23 UP TO DATE@NL

ตรานกยูงพระราชทาน

สัญลักษณ์แห่งคุณภาพ ภูมิปัญญา และอัตลักษณ์ความเป็นไทย

เสกฐวุฒิ เตสังข์*



ผ้าไหมไทยถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สะท้อนความงดงามของภูมิปัญญาท้องถิ่นมายาวนาน การผลิตผ้าไหมแต่ละผืนอาศัยความประณีตและทักษะเชิงช่างที่สืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น เพื่อยกระดับมาตรฐาน และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภค LWN ฉบับนี้จึงขอแนะนำ “ตรานกยูงพระราชทาน” ที่ได้รับพระราชทานจากสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เพื่อเป็นสัญลักษณ์รับรองคุณภาพผ้าไหมไทย

พุทธศักราช 2513 พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมราษฎรที่ประสบอุทกภัยในจังหวัดนครพนม ทรงสังเกตเห็นชาวบ้านที่มาเฝ้าฯ รอรับเสด็จสวมใส่ผ้าไหมที่ทอเอง ซึ่งมีลวดลายและสีสันสวยงาม นับเป็นจุดเริ่มต้นแห่งความสนพระราชหฤทัยที่จะทรงส่งเสริมการทอผ้าไหมเป็นอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว ตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ในการช่วยให้ราษฎรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

พระบรมราชชนนีพันปีหลวง จึงมีพระราชดำริให้ทอผ้าไหมไว้จำหน่ายบ้าง เพื่อให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งโครงการสนับสนุนการทอผ้าไหมขึ้นเพื่อช่วยราษฎร โดยส่งเสริมให้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเพิ่มขึ้น ตลอดจนแนะนำในด้านคุณภาพของผ้าไหม ซึ่งมีทั้งผ้าไหมธรรมดาและผ้าไหมมัดหมี่ ดังพระราชดำรัสพระราชทานในพิธีเปิดงาน “มรดกสิ่งทอของเอเชีย: หัตถกรรมและอุตสาหกรรม” ที่จัดขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 5 รอบ (60 พรรษา) พุทธศักราช 2535 ณ ศาลาธรรม มหาวชิราวุธวิทยาลัยฯ ใหม่ว่า

“...นับเป็นสิ่งที่น่าปลื้มใจที่ขณะนี้ชาวไทยและชาวต่างประเทศหันมานิยมศิลปหัตถกรรมเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ โดยเฉพาะผ้าที่ทอด้วยมือ ซึ่งหากเราร่วมมือกันศึกษา อนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งทอของเราให้มีคุณค่ายิ่ง ๆ ขึ้น ศิลปหัตถกรรมเหล่านี้ก็จะสืบทอดเป็นมรดกชิ้นงามทางวัฒนธรรมไปจนถึงลูกหลานของเราในอนาคต...”

*บรรณารักษ์ปฏิบัติการ กลุ่มวิจัยและพัฒนาห้องสมุด

ผ้าไหมไทย: ทรานกยุงพระราชทาน

ทรานกยุงพระราชทานเริ่มใช้ครั้งแรกในปีพุทธศักราช 2547 มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาการแพร่ระบาดของผ้าไหมปลอม เสริมสร้างมาตรฐานการผลิต และส่งเสริมให้ผู้บริโภคสามารถเลือกซื้อผ้าไหมที่มีคุณภาพได้อย่างมั่นใจ การออกแบบทรานกยุงอ้างอิงจากความงดงามของ “นกยูงไทย” ซึ่งถือเป็นสัตว์มงคล สื่อถึงความสง่างาม และคุณค่าที่ประณีตเหมือนผ้าไหมไทย

พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานสัญลักษณ์นกยูงไทยให้เป็นเครื่องหมายรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ “ผ้าไหมไทย” เพื่อให้มีการใช้เครื่องหมายรับรองอย่างกว้างขวางทั้งในประเทศและต่างประเทศ เป็นการแก้ปัญหาด้านมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย และการแอบอ้างนำคำว่า “ไหมไทย (Thai silk)” ไปใช้เพื่อการค้า อีกทั้งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภค

โดยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้ยื่นจดทะเบียนเครื่องหมายรับรองผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทยตามบทบัญญัติมาตรา 82 แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 กับกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 ต่อมาเมื่อมีการจัดตั้งสถาบันหม่อนไหมแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ จึงได้รับโอนสิทธิหรือรับมรดกสิทธิเครื่องหมายรับรองทรานกยุงพระราชทานจากสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2548 และเมื่อมีพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2552 ได้ยกฐานะจากสถาบันหม่อนไหมแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถขึ้นเป็นกรมหม่อนไหม จึงได้มีการขอโอนสิทธิหรือรับมรดกสิทธิเครื่องหมายรับรองทรานกยุงพระราชทานอีกครั้ง เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2553 จากสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มาดำเนินการต่อโดยกรมหม่อนไหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อเป็นหน่วยงานกำกับดูแลคุณภาพมาตรฐานการรับรองผ้าไหมไทย

ทรานกยุงพระราชทานแบ่งเป็น 4 ประเภทตามคุณสมบัติของผ้าไหม ดังนี้

Royal Thai Silk: นกยูงสีทอง



ผ้าไหมที่ใช้เส้นไหมพันธุ์ไทยพื้นบ้านเป็นทั้งเส้นพุ่งและเส้นยืน เส้นไหมต้องสาวด้วยมือผ่านพวงสาวลงภาชนะ ทอด้วยกี่ทอมือแบบพื้นบ้าน ชนิดพุ่งกระสวยด้วยมือ ย้อมด้วยสีธรรมชาติ หรือสีเคมีที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม และต้องผลิตในประเทศไทยเท่านั้น

Classic Thai Silk: นกยูงสีเงิน



ผ้าไหมที่ใช้เส้นไหมพันธุ์ไทยพื้นบ้านหรือพันธุ์ไทยปรับปรุงเป็นเส้นพุ่งและ/หรือเส้นยืน เส้นไหมต้องสาวด้วยมือ ทอด้วยกี่ทอมือ ย้อมด้วยสีธรรมชาติ หรือสีเคมีที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม และต้องผลิตในประเทศไทยเท่านั้น

Thai Silk : นกยูงสีน้ำเงิน



ผ้าไหมที่ใช้เส้นไหมเป็นทั้งเส้นพุ่งและเส้นยืน ทอด้วยกี่แบบใดก็ได้
ย้อมด้วยสีธรรมชาติ หรือสีเคมีก็ได้ และต้องผลิตในประเทศไทยเท่านั้น

Thai Silk Blend: นกยูงสีเขียว

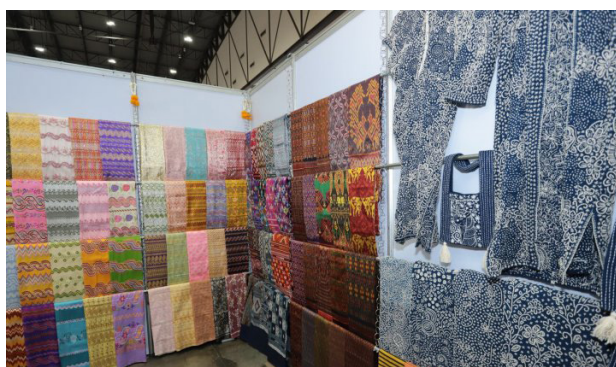
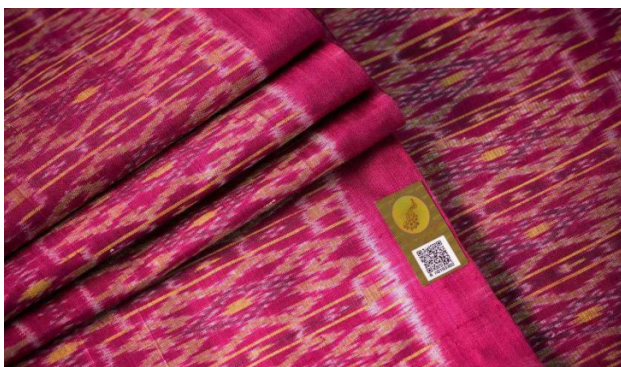


ผ้าไหมที่ใช้เส้นไหมแท้เป็นส่วนประกอบหลัก ต้องระบุส่วนประกอบ
ของเส้นไหมมีหลักใบให้ชัดเจน ทอด้วยกี่แบบใดก็ได้ ย้อมด้วยสีธรรมชาติ
หรือสีเคมีก็ได้ และต้องผลิตในประเทศไทยเท่านั้น

กรมหม่อนไหมได้ขับเคลื่อนการรับรองมาตรฐานผ้าไหมไทย “ตรานกยูงพระราชทาน” ทั้ง 4 ชนิด ส่งเสริมการผลิตให้ผ่านมาตรฐานโดยการอบรมให้ความรู้หลักสูตรต่าง ๆ แก่ผู้ทอผ้าไหม และการให้บริการรับรองมาตรฐาน โดยได้กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานการตรวจสอบรับรองมาตรฐานผ้าไหม “ตรานกยูงพระราชทาน” ไว้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ตรวจสอบสถานที่ผลิต และวัสดุ อุปกรณ์การผลิต 2) ตรวจสอบวัตถุดิบ (พันธุ์ไหม เส้นไหม และเส้นใยอื่น) 3) ตรวจสอบกระบวนการผลิต (การสาวไหม การฟอกย้อมสี และการทอผ้า) 4) ตรวจสอบคุณภาพผ้าไหมทุกชิ้นและทุกเมตร (ทดสอบการตกสี ความสม่ำเสมอของสี ลวดลายและเนื้อผ้า) และ 5) การรับรองโดยการติดดวงตรานกยูงพระราชทาน พร้อม 2D Barcode เพื่อการตรวจสอบย้อนกลับ สำหรับผ้าไหมที่ผ่านการรับรอง จะติดดวงตรานกยูงพระราชทานบนผืนผ้าทุกกระยะ 1 เมตร ส่วนผ้าไหมที่ขายเป็นชิ้นหรือเป็นผืน เช่น ผ้าพันคอ ผ้าคลุมไหล่ ผ้าถุง จะติดดวงตรานกยูงพระราชทานบนป้ายกระดาษสำหรับรับรองร่วมกับติดป้ายผ้าตรานกยูงพระราชทานบนผ้าไหม

ปัจจุบันได้มีการจดทะเบียนเครื่องหมายผลิตภัณฑ์รับรองผ้าไหมไทย ตรานกยูงพระราชทานในต่างประเทศ อีก 35 ประเทศ ได้แก่ กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป จำนวน 27 ประเทศ จีน นอร์เวย์ ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สหรัฐอเมริกา สิงคโปร์ อินเดีย และฮ่องกง ตรานกยูงพระราชทาน จึงไม่ใช่เพียงเครื่องหมายรับรองคุณภาพ แต่เป็นสัญลักษณ์ที่สะท้อนความภาคภูมิใจของคนไทย และความมุ่งมั่นของงานหัตถกรรมที่สืบทอดจากบรรพบุรุษ การสนับสนุนผลิตภัณฑ์ที่ได้รับตรานกยูงจึงเป็นการร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย และช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่นไปพร้อมกัน

นายนวนิตย์ พลเคน อธิบดีกรมหม่อนไหม กล่าวว่า การมีตรานกยูงพระราชทาน ติดอยู่บนผลิตภัณฑ์ผ้าไหม เป็นการรับรองว่า ผ้าผืนนั้นผ่านกระบวนการตรวจสอบคุณภาพอย่างเข้มงวด โดยกรมหม่อนไหม ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการกำหนดมาตรฐานผ้าไหมในประเทศไทย จุดเด่นสำคัญของเครื่องหมายรับรองนี้ คือ การสร้างมาตรฐานกลาง เพื่อควบคุมคุณภาพของผ้าไหมไทย ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ พร้อมทั้งกระตุ้นให้ผู้ผลิตใส่ใจในวัตถุดิบและกระบวนการผลิตอย่างจริงจัง



และนางอรมน ทรัพย์ทวีธรรม อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา กล่าวว่า ทรานกุงพระราชทาน ไม่เพียงเป็นสัญลักษณ์แห่งคุณภาพของผ้าไหมไทย แต่ยังเป็นเครื่องหมายแห่งพระเมตตาและพระวิสัยทัศน์อันยิ่งใหญ่ของพระองค์ ที่ทรงมุ่งมั่นยกระดับภูมิปัญญาไทยสู่ระดับนานาชาติ โดยส่งเสริมให้มีการออกแบบ สร้างสรรค์ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เพื่อเป็น “สินค้าทางวัฒนธรรม” ที่ตอบโจทย์ความต้องการของตลาดและเศรษฐกิจยุคใหม่ โดยยังคงไว้ซึ่งเสน่ห์และอัตลักษณ์ของความเป็นไทย ถือเป็นรากฐานสำคัญของแนวคิดเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรมของประเทศ 

ภาพและข้อมูลอ้างอิง

ดันผ้าไหม “ทรานกุงพระราชทาน” สร้างมูลค่าเพิ่มผู้ผลิต-เกษตรกรยั่งยืน. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 29 ตุลาคม 2568, จาก: <https://theworldbizs.com/2025/07/20/32089/>

พระผู้ทรงยกระดับคุณค่าแห่งภูมิปัญญา ‘ผ้าไทย’ จาก ‘เส้นด้าย’ สู่ ‘สายใย’ แห่งแผ่นดิน. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 29 ตุลาคม 2568, จาก: <https://theactive.thaipbs.or.th/news/culture-20251026>

พระมรดาแห่งไหมไทย. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 29 ตุลาคม 2568, จาก: <https://privypurse.or.th/พระมรดาแห่งไหมไทย>

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา. สำนักบรรณสารสนเทศ. สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ กับ พระราชกรณียกิจรังสรรค์ผ้าไหมไทย. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 26 ตุลาคม 2568, จาก: <https://library.stou.ac.th/wp-content/odi/queenandsilk/index.html>

ศิลปาชีพ. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2568, จาก: <https://www.royaloffice.th/03/11/2025/ศิลปาชีพ-3/>

สวนีย์ รักชาวงษ์. “พระมรดาแห่งไหมไทย ต้นแบบในการสืบสานงานศิลปคู่แผ่นดิน”. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2568, จาก: [https://www.senate.go.th/view/386/News/จันทราVariety/372/TH-THสืบสานตำนานไหมไทย ทรงเป็นดั่งผู้ปิดทองหลังพระ. \[ออนไลน์\]. สืบค้นเมื่อ 29 ตุลาคม 2568, จาก: https://www.matichon.co.th/news-monitor/news_626444](https://www.senate.go.th/view/386/News/จันทราVariety/372/TH-THสืบสานตำนานไหมไทย ทรงเป็นดั่งผู้ปิดทองหลังพระ. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 29 ตุลาคม 2568, จาก: https://www.matichon.co.th/news-monitor/news_626444)

5 ทศวรรษแห่งพระเมตตา “ผ้าไหม” พื้นบ้านสู่มรดกภูมิปัญญาไทยระดับโลก. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 29 ตุลาคม 2568, จาก: <https://www.thaipbs.or.th/news/content/357959>

การประชุม IFLA World Library and Information Congress - IFLA WLIC 2025

เกศศิณี ฝิวอ่อน*



การประชุมสหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด (IFLA World Library and Information Congress - IFLA WLIC 2025) ครั้งที่ 89 ระหว่างวันที่ 18 – 22 สิงหาคม 2568 ณ QAZEXPO Congress Center และโรงแรมฮิลตัน อัสตานา (The Hilton Astana) เมืองอัสตานา สาธารณรัฐคาซัคสถาน เป็นเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ระดับโลกสำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านห้องสมุดและสารสนเทศ เพื่อสร้างนวัตกรรม การพัฒนาวิชาชีพ การสร้างเครือข่ายระดับนานาชาติ และการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเฉพาะการส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูล วัฒนธรรมดิจิทัล และบทบาทห้องสมุดในการสร้างสังคมที่เท่าเทียม ซึ่งเป็นโอกาสให้ผู้เข้าร่วมได้นำแนวปฏิบัติที่ดีกลับไปพัฒนาห้องสมุดในประเทศตนเอง โดยผู้แทนสำนักหอสมุดแห่งชาติเข้าร่วมการประชุม ได้แก่ 1) นางสาวบุบผา ชูชาติ ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดแห่งชาติ 2) นางสาววิวรรณ พุ่มซ้อน บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ และ 3) นางสาวลินดา พิซสี บรรณารักษ์ชำนาญการ

การประชุมครั้งที่ 89 ในธีม “Uniting Knowledge, Building the Future” โดยมุ่งเน้นพลังของการทำงานร่วมกันในระดับโลก การใช้นวัตกรรมเพื่อสร้างสังคมที่ยั่งยืน และการมองอนาคต (Foresight) โดยเน้นการนำผลจาก IFLA Trend Report 2024 มาใช้เพื่อเตรียมความพร้อมของห้องสมุดในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยยึดหลัก “ไม่มีอนาคตหากไร้อดีต” (No foresight without hindsight)



*บรรณารักษ์ปฏิบัติการ กลุ่มวิจัยและพัฒนาห้องสมุด

WLIC 2025: Day One highlights

วันแรกของการประชุม IFLA WLIC 2025 อย่างเป็นทางการ มีผู้เข้าร่วมกว่า 1,600 คน จากกว่า 110 ประเทศ และได้มีการประกาศรางวัล IFLA/Baker & Taylor Public Library of the Year ประจำปี 2025 โดยห้องสมุดที่ได้รับรางวัลนี้ ได้แก่ ห้องสมุดกาเบรียล-รอย (Gabrielle-Roy Library) เมืองควิเบก ประเทศแคนาดา ห้องสมุดแห่งนี้โดดเด่นในฐานะตัวอย่างห้องสมุดที่สร้างแรงบันดาลใจในการเปลี่ยนแปลงอาคารห้องสมุดที่มีอยู่เดิมอย่างสมบูรณ์ โดยเน้นแนวทางที่มุ่งเน้นชุมชนเป็นศูนย์กลาง รวมถึงคุณสมบัติที่ยั่งยืนหลากหลายประการ



WLIC 2025: Day Two highlights

การประกาศผลรางวัล IFLA Green Library Award ครั้งที่ 10 ประจำปี 2025 นับเป็นความสำเร็จของประเทศไทยในระดับโลก โดยหอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับ 1 IFLA Green Library Project Award 2025 จากโครงการ “From Waste to Wealth: Green Library through Circular Economy” ซึ่งสะท้อนความสำเร็จในการจัดการห้องสมุดสีเขียวด้วยหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน โครงการ “จากขยะสู่ความมั่งคั่ง” เป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่า หอสมุดสามารถเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านความยั่งยืนได้อย่างไร โดยประยุกต์ใช้หลักการเศรษฐกิจหมุนเวียนผ่านโครงการริเริ่มที่สร้างสรรค์ 6 ประการ ได้แก่ 1) การเปลี่ยนขยะพลาสติกเป็นโต๊ะเก้าอี้ 2) การผลิตหนังสือเสียงเพื่อคนตาบอด 3) การนำกล่องพัสดุมาทำเฟอร์นิเจอร์ 4) การแปรรูปเศษอาหารเป็นปุ๋ย 5) การจัดทำศูนย์เรียนรู้เรื่องขยะ และ 6) การสร้างระบบจัดการพลังงาน โดยมีทั้งการให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการนำวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ใหม่ การบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการติดตามผลกระทบแบบเรียลไทม์โดยใช้เทคโนโลยี Jak Reward โครงการนี้สามารถลดปริมาณขยะรีไซเคิลได้กว่า 6,000 กิโลกรัม และลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ได้มากกว่า 20,000 กิโลกรัม ด้วยความร่วมมืออย่างแข็งขันจากชุมชนและสถาบัน แสดงให้เห็นถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมที่วัดผลได้ ส่งเสริมพฤติกรรมและความตระหนักรู้ด้านความยั่งยืน สะท้อนให้เห็นว่า ห้องสมุดยุคใหม่สามารถเป็นต้นแบบของการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม ความยั่งยืน และการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไปได้เป็นอย่างดี

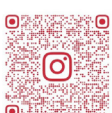


Poster Sessions

ประเทศไทยมีตัวแทนที่ได้รับการคัดเลือกนำเสนอโปสเตอร์ ได้แก่ LIRT Go Live: How LIRT's Credibility Enhances Mass Media ของหอสมุดรัฐสภา (LIRT) โดยรางวัล **Best IFLA Poster 2025** ได้แก่ Uniting Knowledge, Building the Future ผนึกกำลังความรู้ สร้างอนาคต ของ Aizada Uteshova, Kazakhstan รางวัล **WLIC Viewers' Choice** ได้แก่ Healing Through Urban Farming: Social Transformation Experience at the Kampung Lindungan Library Community การบำบัดด้วยการทำฟาร์มในเมือง: ประสบการณ์การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ชุมชนห้องสมุด ของ Grace Anak Dingin, Malaysia และรางวัล **Visual Impact** ได้แก่ Youth Information Literacy In the Age Of AI: Insights From A Danish Study ความรู้ความเข้าใจด้านสารสนเทศของเยาวชนในยุคปัญญาประดิษฐ์: ข้อคิดจากงานวิจัยของเดนมาร์ก ของ Lotte Dhyrbye, Denmark



**American Corner
Aktope**



@AMERICAN_CORNER_AKTOPE

UNITING KNOWLEDGE, BUILDING THE FUTURE

Educational programs for those who want to American English

- ★ Workshops on a range of topics from career skills to English language learning
- ★ Classes and clubs introducing new technologies, 21st-century digital skills and academic resources
- ★ Films, discussions and lectures on entrepreneurship, leadership, current events, international affairs and much more
- ★ Get access to E-Library USA
- ★ Visit our American Corner & Makerspace below to learn more!



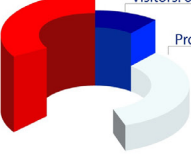












Half-Year Results (January – June 2025)

Program attendees: 7696

Visitors: 6387

Programs: 151


aktobe@amcorners.kz
 87013023249

YOUTH INFORMATION LITERACY IN THE AGE OF AI

Insights from a Danish Mobile Ethnographic Study and Expert Recommendations

Key Findings

- **Quick Access Equals Information Competence**
Many young people equate information literacy with being able to find answers quickly and easily.
- **Ethical Concerns & Knowledge Gaps**
Most reflect on the ethics of using AI tools, but many lack knowledge about their potential applications.
- **Good Plans but Poor Execution**
While young people can describe effective search strategies, many struggle to apply them in practice.
- **Bias Beats Facts**
Young people in the study pay more attention to subjective language than to facts when assessing whether a text is a reliable source.
- **Progress, Participation – and ‘Real Experts’**
Young people stress that progression, active engagement, and expert credibility are key to improving their information literacy – and they don’t consider librarians as experts.

Outside-In: Cross-Disciplinary Expert Panel
Definition: Information literacy includes skills in seeking, assessing, processing, and creating information

Recommendations:

- Strengthen interdisciplinary and cross-sectoral collaborations
- Foster education theory across all levels of education
- Knowledge-based collaboration across professional boundaries
- Develop new and innovative educational offerings

Inside-Out: Library Experts Panel

Recommendations:

- Establish formalized collaborations between educational institutions and libraries, e.g., for major assignments
- Create common frameworks and a progression plan for information literacy across all educational institutions
- Emphasize problem-based and passion-driven learning (active, project-based learning)
- Ensure information literacy is measurable and assessable, e.g., through courses
- Foster collaboration among young people and communicate that good results can be achieved



Method – Mobile Ethnography

A qualitative mobile ethnographic study explored how Danish youth and adults across educational levels search for and evaluate information in learning contexts. The method captures real-time digital behaviour and reveals young people's needs, skills, challenges, and use of AI tools in educational settings.



AI-generated podcast about the mobile ethnographic study

Challenges knowledge and debate about the role of libraries in a changing society



International Federation of Library Associations and Institutions

The 50th Meeting of the Directors of ISSN National Centres

สมัชชา เดชรุ่ง*



การประชุมผู้อำนวยการศูนย์ ISSN แห่งชาติ ครั้งที่ 50 (The 50th Meeting of the Directors of ISSN National Centres) ระหว่างวันที่ 6 – 10 ตุลาคม พ.ศ. 2568 ณ กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส โดยเป็นการประชุมศูนย์ ISSN แห่งชาติ และเครือข่ายสมาชิก ISSN เพื่อร่วมรับฟังข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ข้อมูลวารสารระหว่างชาติสากล การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ประสบการณ์ ปัญหา และอุปสรรค ระหว่างเครือข่ายศูนย์ ISSN ระหว่างชาติจากผู้อำนวยการศูนย์ หรือผู้แทนจากศูนย์ ISSN ประเทศต่าง ๆ และรับฟังข้อมูลรายงานการพัฒนากิจการให้บริการของศูนย์ ISSN นานาชาติ เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาการให้บริการเลขมาตรฐานสากลประจำวารสารของแต่ละประเทศ โดยผู้แทนสำนักหอสมุดแห่งชาติเข้าร่วมการประชุม ได้แก่ 1) นางสาวบุบผา ชูชาติ ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดแห่งชาติ และผู้อำนวยการศูนย์ ISSN แห่งชาติ ประเทศไทย 2) นางสุพัชรี ฉันทเลิศวิทยา บรรณารักษ์ชำนาญการ หัวหน้ากลุ่มงานบริการพิเศษ ISSN ISBN และจัดแจ้งการพิมพ์ และ 3) นางสาวสมัชชา เดชรุ่ง บรรณารักษ์ชำนาญการ

*บรรณารักษ์ชำนาญการ กลุ่มวิจัยและพัฒนาห้องสมุด

Gabrielle-Roy Library

Winner of IFLA/Baker & Taylor Public Library of the Year Award 2025



เกศศิณี ผิวอ่อน*

ในคอลัมน์ Library World ฉบับนี้ขอแนะนำห้องสมุดกาเบรียล-รอย (Gabrielle-Roy Library) ห้องสมุดที่อยู่ใจกลางเมืองควิเบก ประเทศแคนาดา ห้องสมุดที่ได้รับรางวัล IFLA/Baker & Taylor Public Library of the Year ประจำปี 2025 ในการประชุมสหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด (IFLA World Library and Information Congress - IFLA WLIC 2025) ครั้งที่ 89 ระหว่างวันที่ 18 – 22 สิงหาคม พ.ศ. 2568 ณ เมืองอัสตานา สาธารณรัฐคาซัคสถาน ห้องสมุดแห่งนี้โดดเด่นในฐานะห้องสมุดตัวอย่างที่สร้างแรงบันดาลใจในการปรับปรุงอาคารห้องสมุดที่มีอยู่เดิมให้ทันสมัยอย่างสมบูรณ์ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน และมีคุณสมบัติที่ยั่งยืนหลากหลายประการ

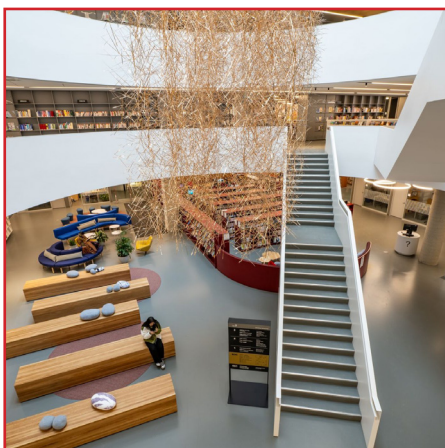
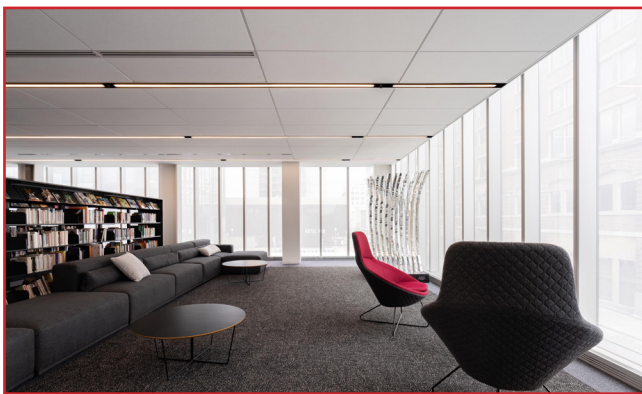
ห้องสมุด Gabrielle-Roy ออกแบบโดย Saucier + Perrotte และ GLCRM Architects Consortium เปิดให้บริการในเดือนกุมภาพันธ์ 2024 ตั้งอยู่ใจกลางย่าน Saint-Roch ย่านวัฒนธรรมและเศรษฐกิจของเมืองควิเบก ทีมนักออกแบบเลือกที่จะไม่รื้อถอนอาคาร แต่ปรับปรุงโครงสร้างเดิม และออกแบบห้องสมุดโดยเน้นชุมชนเป็นศูนย์กลาง การออกแบบเช่นนี้ทำให้ห้องสมุด Gabrielle-Roy ได้รับรางวัล Public Library of the Year 2025 จาก IFLA และกลายเป็นแรงบันดาลใจให้ห้องสมุดทั่วโลกจากแนวคิดสถาปัตยกรรมเพื่อความยั่งยืน โดยคณะกรรมการตัดสินรางวัลประทับใจเป็นพิเศษกับการปรับปรุงและขยายอาคาร ซึ่งเปลี่ยนโครงสร้างอาคารรูปแบบเดิมให้กลายเป็นห้องสมุดที่ทันสมัย พร้อมทั้งบูรณาการคุณสมบัติที่ยั่งยืนหลากหลายประการ โดยการลดปริมาณของเสีย และลดความจำเป็นในการใช้ทรัพยากรใหม่โดยการปรับโครงสร้างที่มีอยู่เดิม

อาคารนี้สร้างขึ้นครั้งแรกในปี 1983 แต่เมื่อกาลเวลาผ่านไป อาคารเดิมที่มีผนังอิฐและเส้นสายแข็งกระด้างเริ่มไม่ตอบโจทย์ชีวิตชุมชน จนการปรับปรุงครั้งใหญ่ในปี 2024 ได้พลิกโฉมอาคารที่เคยปิดทึบ ให้กลายเป็นสถาปัตยกรรมโปร่งสว่าง สิ่งที่น่าสนใจคือ ประตูที่เหมือนไม่มีอยู่จริง การออกแบบทางเข้าให้กว้าง โปร่ง โล่ง จนเหมือนไม่มีเส้นแบ่งระหว่างข้างนอกกับข้างใน เชื่อมโยงห้องสมุดกับเมืองผ่านผนังกระจกใส ห้องสมุดนี้จึงเปรียบเหมือนพื้นที่สาธารณะที่ต่อเนื่องกับถนน มีการออกแบบพื้นที่ภายในอาคารให้มีความหลากหลาย มีการวางโต๊ะยาว และเก้าอี้นุ่มกระจายอยู่ตามมุมอย่างไม่เป็นระเบียบ เพื่อให้ผู้ใช้เลือกที่นั่งได้ตามอารมณ์ ขณะเดียวกันก็ยังคงยึดแนวคิดการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการใช้ทรัพยากรใหม่ และเน้นการออกแบบที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

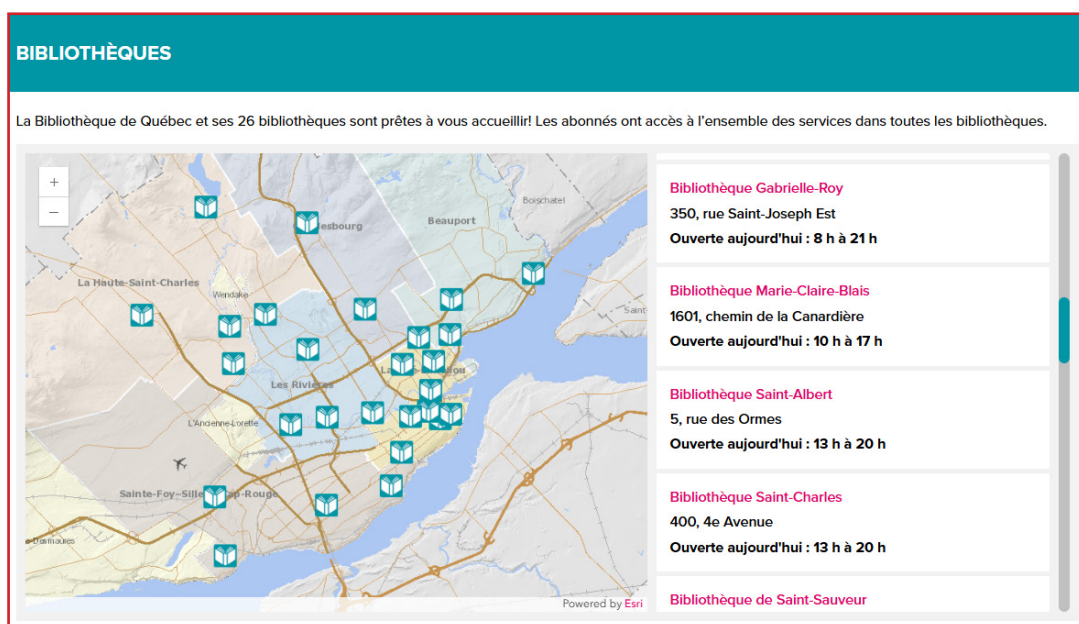
*บรรณารักษ์ปฏิบัติการ กลุ่มวิจัยและพัฒนาห้องสมุด

การปรับเปลี่ยนเช่นนี้ทำให้ห้องสมุดไม่ได้เป็นเพียงอาคารเก็บหนังสือและให้บริการหนังสือ แต่เป็นศูนย์กลางของชุมชน ที่เชื่อมผู้คนเข้าหากัน หนึ่งในความพิเศษ คือ การออกแบบเชิงมีส่วนร่วม (Co-design) ร่วมกับประชาชน มีปรับปรุงพื้นที่ภายในให้ส่งเสริมการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ไปจนถึงการเป็นพื้นที่สำหรับการพักผ่อน และความคิดสร้างสรรค์ เกิดเป็น 10 โซน หรือ Thematic Hubs ที่กระจายอยู่ทั่ว 4 ชั้นของอาคาร เช่น ห้องดนตรี โรงภาพยนตร์ พื้นที่ทดลองประดิษฐ์ (Fab Lab) คลาสทำอาหาร และโซนเยาวชนที่เต็มไปด้วยสีสัน ซึ่งสนับสนุนบริการ กิจกรรม และคอลเลกชันที่มีคุณค่ามากมาย สิ่งเหล่านี้ทำให้ ห้องสมุด Gabrielle-Roy กลายเป็น “The Third Place” พื้นที่นอกเหนือจากบ้านและที่ทำงาน โดยการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับชุมชนที่หลากหลายและมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อส่งเสริมให้ผู้คนสามารถเข้ามาเรียนรู้ พักผ่อน และเติบโตไปพร้อมกัน

นอกจากนั้นสิ่งที่ทำให้ห้องสมุดนี้พิเศษยิ่งขึ้น คือ การสนับสนุนสังคมพหุวัฒนธรรม โดยที่นี่ให้บริการหนังสือและสื่อมากกว่า 20 ภาษา มีทั้งนิทานสำหรับเด็กเล็ก คู่มือการทำอาหารเวียดนาม และคอลเลกชันหนังสือภาษาสเปนที่เติบโตขึ้นตามจำนวนผู้อพยพที่เข้ามาในเมือง



ห้องสมุด Gabrielle-Roy เป็นเครือข่ายห้องสมุด Bibliothèque de Québec ซึ่งปฏิรูปบทบาทของห้องสมุด จากคลังเก็บหนังสือสู่การเป็นบ้านหลังที่สาม (The Third Place) ให้กลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตผู้คน หัวใจสำคัญที่ทำให้ Bibliothèque de Québec แตกต่าง เป็นเพราะโครงสร้างแบบกระจายศูนย์ที่ทำงานเป็นหนึ่งเดียว เครือข่ายนี้ประกอบด้วยสาขาถึง 26 แห่ง หรือ 26 จุด ให้บริการที่กระจายอยู่ทั่วทุกย่านของเมืองควิเบก ไม่ว่าจะเป็นย่านเมืองเก่าที่เต็มไปด้วยอาคารประวัติศาสตร์ หรือย่านใหม่ที่ทันสมัย แต่ละแห่งทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางของชุมชนที่มีความแตกต่างกันไป อัตลักษณ์ของเครือข่ายห้องสมุดแห่งนี้ถูกหล่อหลอมโดยสถาบัน Institut canadien de Québec ซึ่งเป็นผู้จัดการ โดยมุ่งเน้นภารกิจทางวัฒนธรรมเป็นหลัก แต่ละสาขาทำหน้าที่เป็น “จุดเชื่อมต่อ” ที่ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงทรัพยากรความรู้ได้อย่างเท่าเทียม ด้วยระบบหมุนเวียนเอกสารที่เรียกว่า “Fund Flottan” และรถขนส่งที่วิ่งรับส่งหนังสือระหว่างสาขาถึง วันละ 3 รอบ ทำให้หนังสือกว่า 1.3 ล้านรายการในคอลเลกชันทั้งหมดของเครือข่าย สามารถเดินทางได้อย่างอิสระ หนังสือที่ถูกยืมจากสาขาหนึ่งอาจไปปรากฏบนชั้นหนังสือของอีกสาขาหนึ่งในอีกไม่กี่วันถัดมา ทำให้ผู้ใช้บริการทุกคนสามารถเข้าถึงคอลเลกชันทั้งหมดของเครือข่ายได้ด้วยบัตรเพียงใบเดียว



ประสิทธิภาพของเครือข่ายนี้สะท้อนออกมาในข้อมูลเชิงปริมาณที่น่าทึ่ง โดยจากข้อมูลสถิติระบุว่า Bibliothèque de Québec มีจำนวนผู้ใช้บริการมากถึง 1,999,711 ครั้งต่อปี ซึ่งทำให้เป็นห้องสมุดอันดับ 1 ของเมืองควิเบก ในด้านอัตราการเข้าใช้ต่อจำนวนประชากร นอกจากนี้ยังมียอดการยืม - คืนสูงถึงกว่า 4 ล้านครั้งต่อปี ซึ่งเป็นตัวเลขที่สูงที่สุดในเมืองเช่นกัน ยิ่งไปกว่านั้น อัตราการเป็นสมาชิกของประชาชนในเมืองยังสูงถึง 33.5% ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประชากรทั้งเมืองควิเบกซึ่งอยู่ที่ 32.4% ในปี 2019

ตัวเลขเหล่านี้เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่บ่งชี้ถึงประสิทธิภาพของรูปแบบการทำงานแบบเครือข่ายที่लयกำแพงทางภูมิศาสตร์ ทำให้ความรู้ไม่ได้ถูกจำกัดอยู่เพียงแค่ศูนย์กลางเมือง แต่ไหลเวียนไปสู่ทุกซอกมุมของชุมชน จำนวนการเข้าใช้และยอดการยืม - คืนที่สูงถึงระดับนี้ย่อมไม่ใช่เรื่องบังเอิญ แต่เป็นผลโดยตรงจากกลยุทธ์การกระจายตัวของเครือข่ายและการลงทุนในระบบหมุนเวียนเอกสาร ผู้คนไม่จำเป็นต้องเดินทางไปยัง “ห้องสมุดกลาง” อีกต่อไป เพราะทุกสาขาต่างเป็นประตูสู่เครือข่ายเดียวกัน และที่สำคัญกว่านั้น การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพยังคงเป็นสิ่งสำคัญในยุคดิจิทัล แม้ว่าจะมีคอลเลกชันดิจิทัล แต่ตัวเลขการยืม - คืนหนังสือแบบรูปเล่มที่สูงลิ่ว และการปรับปรุงอาคารอย่าง Gabrielle-Roy ก็สะท้อนให้เห็นว่า ห้องสมุดในควิเบกไม่ได้ละทิ้งบทบาททางกายภาพ แต่ทำงานเป็น “สะพานเชื่อม” ที่แข็งแกร่งระหว่างโลกดิจิทัลและโลกแห่งความเป็นจริง ที่ตอบสนองความต้องการผู้คนที่ยังคงต้องการพื้นที่เพื่อการพบปะ เรียนรู้ และเชื่อมต่อกับผู้อื่น

ของ ฟร็องซัวส์ แครอน (Jean-François Caron) ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาเครือข่าย กล่าวว่า “เราไม่ได้คิดว่า ห้องสมุดเป็นเกาะที่แยกจากกัน แต่เป็นสะพานที่เชื่อมย่านต่าง ๆ เข้าหากัน การที่คุณยืมหนังสือจากสาขาหนึ่ง แล้วส่งคืนที่อีกสาขาเป็นการบ่งบอกว่า เมืองนี้เป็นบ้านหลังเดียวกัน” การมีสาขา 26 แห่งจึงไม่ใช่แค่การขยายบริการ แต่เป็นการลดระยะห่างระหว่างความรู้กับชีวิตประจำวันของผู้คน

ผู้อยู่อาศัยในเมืองควิเบกและเมืองใกล้เคียงบางแห่งสามารถสมัครเป็นสมาชิกฟรี เพราะห้องสมุดเหล่านี้ ถูกออกแบบมาเพื่อส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอย่างไม่เป็นทางการ และสร้างความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ให้กับผู้คน ซึ่งถือเป็นการเปิดประตูให้ทุกคนสามารถเข้าถึงความรู้และโอกาสในการสร้างสรรค์ได้อย่างเท่าเทียมกัน

และนี่คือสิ่งที่ทำให้เครือข่าย Bibliothèque de Québec แตกต่างจากห้องสมุดเมืองใหญ่หลายแห่งในโลก ไม่ใช่เป็นเพียงจุดหมายปลายทาง แต่เป็นเส้นทางที่สอดแทรกอยู่ในจังหวะชีวิตของผู้คนในเมือง ห้องสมุดได้กลายเป็น พื้นที่ที่ผู้คนสามารถเข้ามาใช้เวลาได้อย่างอิสระ แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการทำให้ห้องสมุดเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน



หากบ้านเป็นสถานที่ที่เราพักพิง และที่ทำงานเป็นสถานที่ที่ให้เรา
ทำหน้าที่ทางสังคมแล้ว ห้องสมุด Gabrielle-Roy ได้เลือกเป็นบ้านหลังที่สาม
หรือเป็นห้องนั่งเล่นของเมือง เป็นสถานที่ที่คุณไม่จำเป็นต้องมีเหตุผลใด ๆ
ก็สามารถเข้ามาใช้บริการได้ 💎

ภาพและข้อมูลอ้างอิง

คุณวุฒิ บุญฤกษ์. **ใยแมงมุมแห่งความรู้ เครือข่ายห้องสมุดที่เปลี่ยนเมืองควิเบก**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม 2568, จาก: <https://www.thekommon.co/bibliotheque-de-quebec/>

ศรินทร์พร โชติมนกุล. **ห้องสมุดกาเบรียล-ร็ว: ผู้ชนะเลิศรางวัลห้องสมุดประชาชนแห่งปี 2025**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม 2568, จาก: <https://www.thekommon.co/ifla-public-library-of-the-year/>

Bibliothèques. [Online]. Retrieved 6 December 2025, from: <https://bibliothequedequebec.qc.ca/bibliotheques/>

Blouin, Olivier. **Saucier + Perrotte Architectes, GLCRM architects Gabrielle-Roy Library**. [Online]. Retrieved 6 December 2025, from: <https://divisare.com/projects/528462-saucier-perrotte-architectes-glcrm-architectes-olivier-blouin-gabrielle-roy-library>

Honours and Awards at the IFLA WLIC 2025 Closing Session. [Online]. Retrieved 5 December 2025, from: <https://2025.ifla.org/honours-and-awards-at-the-ifla-wlic-2025-closing-session/>

IFLA/Baker & Taylor Public Library of the Year Award 2025 announced. [Online]. Retrieved 5 December 2025, from: <https://www.ifla.org/news/winner-announced-for-the-ifla-baker-taylor-public-library-of-the-year-award-2025/>

10th IFLA Green Library Award 2025 results announced!. [Online]. Retrieved 5 December 2025, from: <https://www.ifla.org/news/10th-ifla-green-library-award-2025-results/>

2025 World Library and Information Congress. [Online]. Retrieved 5 December 2025, from: <https://bibliotekutvikling.no/kompetansebank/event/2025-world-library-and-information-congress/>

WLIC 2025. [Online]. Retrieved 5 December 2025, from: <https://2025.ifla.org/>

“เปิดโลก #ณรินทร์อ่าน: คุยเฟื่องเรื่องหนังสือ กับ เน PERSES”

สุวิชา โพธิ์คำ*



งานเสวนา “เปิดโลก #ณรินทร์อ่าน: คุยเฟื่องเรื่องหนังสือ กับ เน PERSES” ซึ่งจัดขึ้นโดยสำนักหอสมุดแห่งชาติ ภายใต้โครงการพัฒนาและส่งเสริมหอสมุดแห่งชาติให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2568 ที่ผ่านมา ถือเป็นหนึ่งในกิจกรรมที่ประสบความสำเร็จในการสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้คน โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ ให้หันมาสนใจการอ่านมากขึ้น ผ่านมุมมองอันน่าสนใจของ “เน-ณรินทร์ วิกัยรุ่งโรจน์” ศิลปิน T-Pop ผู้รักการอ่านและยังมีความสามารถด้านงานเขียน งานเสวนาในครั้งนี้ไม่ได้เป็นเพียงแค่การพูดคุยเรื่องหนังสือ แต่ยังเป็นการเปิดโลกทัศน์ให้เห็นว่า ‘การอ่านคือการเดินทางที่ไร้ขอบเขต’ และสามารถสร้างความหมายที่ลึกซึ้งให้กับชีวิตได้อย่างแท้จริง

เส้นทางนักอ่านจากวัยเด็กสู่โลกวรรณกรรม

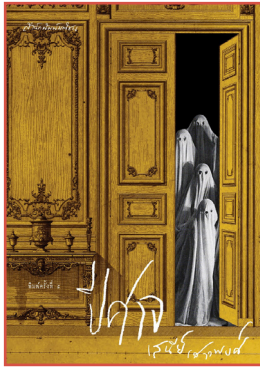


เน PERSES สะท้อนเส้นทางการเป็นนักอ่านได้อย่างน่าสนใจ เริ่มตั้งแต่ช่วงวัยเด็กที่เขาได้ทำความรู้จักกับโลกของหนังสือผ่าน การอ่านการ์ตูน ทั้งญี่ปุ่นและไทย โดยมีพี่ชายเป็นผู้จุดประกายความสนใจนี้ นอกจากนี้ ครอบครัวของเขายังสนับสนุนให้ไปงานสัปดาห์หนังสือเป็นประจำ เขายังค้นพบความสุขจาก การอ่านหนังสือฟรี ที่ร้านหนังสือในห้างสรรพสินค้า ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ทำให้เขาได้ค้นพบหนังสือหลากหลาย และจดจำตำแหน่งเพื่อกลับมาอ่านต่อในครั้งถัดไป สะท้อนให้เห็นถึงความเปิดกว้างและการสนับสนุนจากครอบครัว ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่หล่อหลอมให้เขารักการอ่านโดยไม่มีข้อจำกัดว่าต้องเป็นหนังสือประเภทใด

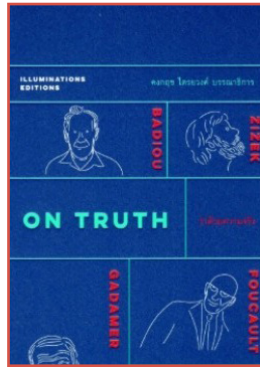
*บรรณารักษ์ชำนาญการ กลุ่มบริการทรัพยากรสารสนเทศ

จุดเปลี่ยนที่ทำให้เนเริ่มหันมาสนใจ **หนังสือที่เป็นตัวอักษร** เกิดขึ้นในช่วงมหาวิทยาลัย ด้วยอิทธิพลจากเพื่อนร่วมห้องที่ชื่นชอบการดูหนังนอกกระแสและอ่านหนังสือหลากหลาย จนได้สัมผัสกับหนังสือเล่มสำคัญที่เปิดโลกวรรณกรรมให้เขา นั่นคือเรื่อง **“ปีศาจ”** ของ **เสนีย์ เสาวพงศ์** ที่ทำให้เขาตระหนักว่า การเล่าเรื่องในหนังสือสามารถทำได้อย่างอิสระและสร้างสรรค์

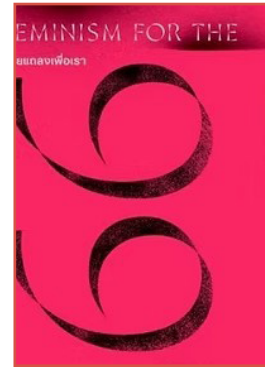
จากนั้นความสนใจของเขาก็กว้างไปสู่หนังสือแนวปรัชญา การเมือง และสังคม เช่น **“On Truth”** ที่ทำให้เขาเริ่มตั้งคำถามกับความจริงและการรับรู้ของตนเอง นอกจากนี้ เขายังให้ความสำคัญกับแนวคิดเฟมินิสต์โดยเฉพาะ **“Feminist for 99%”** ซึ่งทำให้เขาเห็นว่า การต่อสู้เพื่อความเท่าเทียมนั้นครอบคลุมทุกเพศและชนชั้นอย่างแท้จริง



▲ หนังสือ เรื่อง ปีศาจ



▲ หนังสือ เรื่อง On Truth

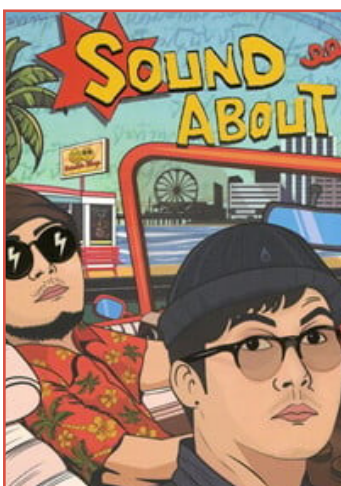


▲ หนังสือ เรื่อง
Feminist for 99%

มุมมองส่วนตัว: การอ่านคือการสำรวจ

เนนิยามการอ่านว่า เป็น **“การสำรวจ (Explore)”** ซึ่งหมายถึง การสำรวจ ทั้งความรู้สึกของตัวเอง และสิ่งที่นักเขียนพยายามจะถ่ายทอดออกมาผ่านตัวอักษร เป็นพื้นที่ที่ทุกคนสามารถปลดปล่อยความรู้สึกและจินตนาการได้อย่างอิสระ โดยไม่จำเป็นต้องคาดหวังว่า จะได้คติสอนใจเสมอไป ในส่วนของการอ่าน เนมี**ความชื่นชอบการอ่านหนังสือกระดาษ** มากกว่า E-book เนื่องจากความรู้สึกที่ได้สัมผัสหนังสือจริงและความกังวลเรื่องสายตา เขามองว่า การพกหนังสือกระดาษออกไปข้างนอกนั้น **“เท่กว่า”** อย่างไรก็ตาม เขากลับไม่นิยมการขีดเขียนลงในหนังสือ แต่จะเลือกจดบันทึกความคิดเห็นลงในโทรศัพท์มือถือหรือสมุดโน้ตแทน เพราะเชื่อว่า ความรู้สึกที่เกิดขึ้นขณะอ่านเป็นสิ่งเฉพาะกาล และไม่อยากปิดกั้นตัวเองด้วยความคิดเหล่านั้นเมื่อกลับมาอ่านซ้ำ

จากนักอ่านสู่นักเขียน: เรื่องสั้น “ลอย”



นอกจากจะเป็นนักอ่านตัวยงแล้ว เนยังได้ถ่ายทอดมุมมองและความคิดของตัวเองผ่านงานเขียน โดยเริ่มจาก เรื่องสั้น **“ลอย”** เป็นส่วนหนึ่งของโปรเจกต์ **“Sound About : SCRUBB”** ของสำนักพิมพ์ Avocado Books โดยนำแรงบันดาลใจ จากบันทึกประจำวันมาปรับใช้ได้ อย่างน่าสนใจ เขาเปรียบเทียบแนวคิดของเรื่องสั้นนี้กับ **“หอคอยบาเบล”** ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงระบบทุนนิยมที่ผู้คนพยายามสร้างสิ่งยิ่งใหญ่เพื่อไปถึงจุดสูงสุด โดยที่ผู้คนที่อยู่เบื้องล่างต้องแบกรับภาระและถูกควบคุม เนต้องการสื่อถึงความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ที่อยากมีชีวิตธรรมดา แต่กลับถูกบังคับให้เป็นส่วนหนึ่งของการสร้าง **“หอคอย”** ที่ไม่ได้ตอบสนองความต้องการของตนเอง ในอนาคต เนได้เผยว่า จะมีผลงานการรวมเรื่องสั้นกับนักเขียนท่านอื่น ๆ และยังคงสนุกกับการทำงานเพลงควบคู่ไปกับการเขียน โดยมองว่า การเขียนเต็มตัวอาจมาพร้อมความกดดันที่แตกต่างออกไป

หนังสือที่แนะนำและสร้างแรงบันดาลใจ

ตลอดการเสวนา เนได้แนะนำหนังสือและนักเขียนที่สร้างแรงบันดาลใจและเปิดโลกทัศน์ให้กับเขามากมาย ซึ่งสะท้อนถึงรสนิยมและความลึกซึ้งในการอ่านของเขาได้เป็นอย่างดี โดยหนังสือที่เนยกย่องว่า เป็นเล่มที่เปิดโลก **การอ่านวรรณกรรม คือ “ปิตาจ”** ของเสนีย์ เสาวพงศ์ และเขายังหลงใหลในงานเขียนของ **ฮารุกิ มูราคามิ** ซึ่งสะท้อนความโดดเดี่ยว การตามหา ตัวตน และการที่ไม่จำเป็นต้องรู้ความหมายทุกอย่างในชีวิต

นอกจากนี้ ยังมีหนังสือที่เปิดกรอบความรู้เรื่องเพศของเขา อย่าง **“Beau is Non-Binary of Everything”** และหนังสือปรัชญาอย่าง **“On Truth”** และ **“เมื่อโลกซิมเทร่า”** ที่ทำให้เขาได้ตั้งคำถามกับสังคมและตัวเอง อีกทั้งงานเขียนของนักเขียนหลายท่านที่เนแนะนำยังสะท้อนความสนใจในประเด็นสังคมและประวัติศาสตร์ได้อย่างหลากหลาย เช่น **“มนต์รักทรานซิสเตอร์”** ที่สะท้อนบรรยากาศชนบท **“จักรวาลแห่งการมอดไหม้”** ที่ถ่ายทอดอารมณ์ความโกรธแค้นและความขมขื่นได้อย่างถึงใจ **“การมอดไหม้ที่ผ่านไปนานแล้ว”** ที่พูดถึงคนตัวเล็ก ๆ ในสังคมและความขมขื่นที่ต้องการระบายออกมา รวมไปถึงงานเขียนของ **“Sa-ard”** ที่ถ่ายทอดเรื่องราวชีวิตประจำวันได้อย่างเรียบง่ายแต่ลึกซึ้ง

การอ่านคือการเดินทางส่วนตัว

ในท้ายที่สุด สารสำคัญที่ได้รับจากงานเสวนาในครั้งนี้ คือ การอ่านเป็นกิจกรรมที่ทุกคนสามารถเข้าถึง และมีความสุขได้ โดยไม่จำเป็นต้องตั้งคำถามว่า อ่านแล้วได้อะไร แต่ให้อ่านในสิ่งที่ยากอ่านและรู้สึกมีความสุขกับมัน ก็เพียงพอแล้ว ดังคำพูดของเนที่ว่า **“อย่าไปตั้งว่าต้องอ่านแล้วได้อะไรหรอก... อยากอ่านอะไร อ่านแล้วอะไรแล้วมีความสุข อ่านอะไรแล้วเรารู้สึก ว่าเราได้รู้สึกอะไรกับตัวเองก็อ่านไปเถอะครับ อ่านการ์ตูน อ่านอะไรก็ได้”** ถือเป็นการส่งเสริมให้การอ่านเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต และสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้คนหันมาค้นพบโลกแห่งหนังสือในแบบของตนเอง

งาน **“NLT Edutainment ประจำปี 2568”** จึงไม่เพียงแต่เป็นการนำเสนอเรื่องราวของศิลปินผู้มีความสามารถเท่านั้น แต่ยังเป็นการยืนยันว่า **การอ่าน คือ การเดินทางส่วนตัวที่ไร้ขอบเขต** และสามารถสร้างความหมายที่ลึกซึ้งให้กับชีวิตได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด



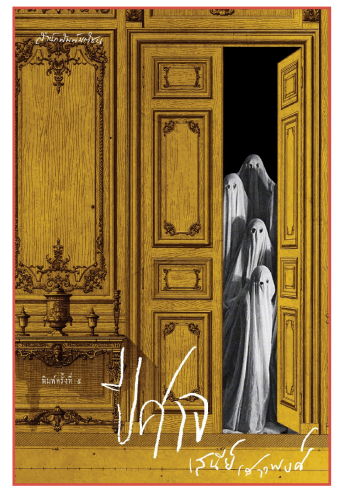
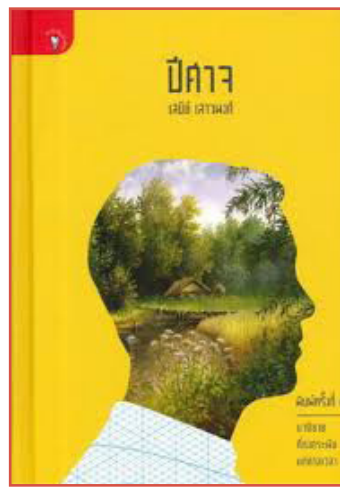
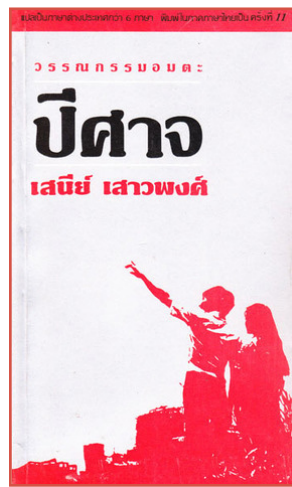
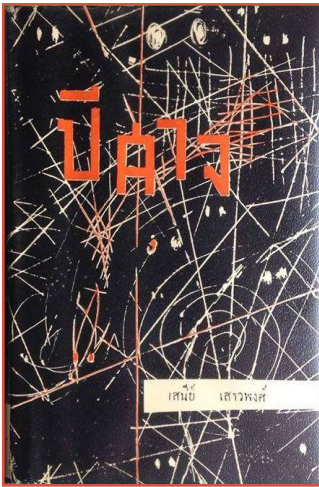
ผู้สนใจสามารถรับชมเทปบันทึกการเสวนา **“เปิดโลก #ณัณอ่าน: คุยเฟื่องเรื่องหนังสือ กับ เน PERSES”** ย้อนหลังได้ทางช่องยูทูปของหอสมุดแห่งชาติที่ลิงก์ <https://www.youtube.com/watch?v=haOeB36p9fs> หรือสแกน QR Code



หนังสือแนะนำ #นรณอ่าน

เกศศิณี ผิวอ่อน*

1. ปี่ศาจ



งานเขียนชิ้นเอกของเสนีย์ เสาวพงศ์ นามปากกาของศักดิ์ชัย บำรุงพงศ์ อดีตนักการทูต นักเขียน และนักหนังสือพิมพ์ ผู้ได้รับรางวัลศรีบูรพาคนแรก พ.ศ. 2531 ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ พ.ศ. 2533 รางวัลนราธิป (ปัจจุบัน คือ รางวัลนราธิปพงศ์ประพันธ์) พ.ศ. 2544 และรางวัลนักเขียนอมตะคนแรก พ.ศ. 2547

“ปี่ศาจ” เป็นนวนิยายที่เขียนขึ้นในช่วงเวลาที่มีความเปราะบางและความผันผวนทางการเมืองสูง โดยแรกเริ่มได้ตีพิมพ์ลงเป็นตอน ๆ ในนิตยสารสยามสมัย ระหว่างปี พ.ศ. 2496 - 2497 จากนั้นถูกรวมเล่มตีพิมพ์ครั้งแรกโดยสำนักพิมพ์เกวียนทอง ของ คำสิงห์ ศรีนอก หรือ ลาว คำหอม ในปี พ.ศ. 2500 แต่ต้องหายไปจากหน้าประวัติศาสตร์ในช่วงปี พ.ศ. 2501 หลังจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ทำการรัฐประหาร และมีการกวาดล้างหนังสือหัวก้าวหน้าที่เขาข่ายว่าเป็นหนังสือคอมมิวนิสต์ หรือ “หนังสือต้องห้าม” แต่ “ปี่ศาจ” กลับรอดจากการกวาดล้าง เพราะยังไม่เป็นที่รู้จักมากนัก และถูกเข้าใจผิดว่า เป็นนวนิยายผี

ต่อมาในช่วงปี พ.ศ. 2510 - 2520 “ปี่ศาจ” ได้กลับมาถูกกล่าวถึงในวงการวรรณกรรมและนักเคลื่อนไหวทางการเมืองอีกครั้ง บทวิจารณ์จากปัญญาชนฝ่ายซ้ายหลายคนได้ช่วยให้ผลงานเรื่องนี้เป็นที่รู้จักมากขึ้น และถูกใช้เป็นเครื่องมือนำเสนอภาพปัญหาในสังคมไทยระหว่างการเรียกร้องประชาธิปไตย จนหลังปี พ.ศ. 2520 - 2560 “ปี่ศาจ” ได้ปรากฏตัวมากขึ้นในสังคมไทย ทั้งการนำมาสร้างเป็นภาพยนตร์ ละครเวที และการได้รับเลือกให้เป็นหนังสือดี 100 เล่มที่ควรอ่าน (รอบทศวรรษระหว่าง พ.ศ. 2408 - 2519) และถูกแปลเป็นฉบับภาษาต่างประเทศ เป็นต้น

เพราะ “ปี่ศาจ” มีเนื้อหาสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคมและความเชื่อมั่นในคุณค่าของความเป็นมนุษย์ สะท้อนปัญหาความไม่เท่าเทียมกันในสังคมไทย การต่อสู้ระหว่างความเชื่อในสังคมเก่า กับสังคมใหม่หรือสังคมเสรีที่เชื่อในสิทธิเสรีภาพ คำว่า ‘ปี่ศาจ’ ถูกใช้เป็นสัญลักษณ์ของความจริงที่หลอกคนในสังคมเก่า และในขณะเดียวกัน ‘ปี่ศาจ’ ตัวนี้ก็ไม่ยอมสยบให้กับความฉ้อฉล ความเอารัดเอาเปรียบ ที่มีอยู่ในสังคมใหม่เช่นกัน นวนิยายเรื่อง “ปี่ศาจ” จึงถูกใช้เป็นเครื่องมือต่อสู้ทางการเมืองในสังคมไทยมาหลายยุคหลายสมัย และโดดเด่นอยู่ในประวัติศาสตร์การเมืองไทยมาโดยตลอด เปรียบได้เป็น “ปี่ศาจแห่งกาลเวลา”

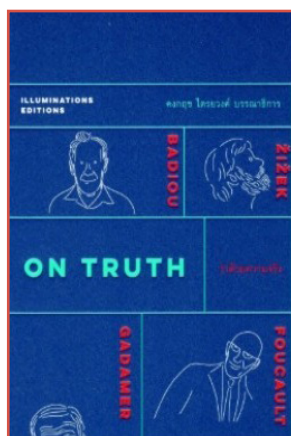
*บรรณารักษ์ปฏิบัติการ กลุ่มวิจัยและพัฒนาห้องสมุด

2. เมื่อโลกซึมเศร้า: Mark Fisher โลกสังคมนิยมแบบทุน และลัทธิดาไล่นก



โรคซึมเศร้าไม่ได้เกิดขึ้นโดยบังเอิญ โรคซึมเศร้าสอดคล้องกับโลกสังคมนิยมแบบทุนที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน การที่คนส่วนใหญ่ต้องใช้เวลาในชีวิตไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ไปกับการทำงาน เพื่อให้ได้เงินตราในการนำไปใช้อุปโภคบริโภค และสะสมความมั่งคั่ง เพื่อเลื่อนฐานะตัวเองในสังคม ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ความเปราะบางทางสังคม และความสิ้นหวังที่เพิ่มมากขึ้น ตลอดจนความเหลื่อมล้ำระหว่างอำนาจของนายทุนและอำนาจของแรงงาน ทำให้มีคนจำนวนไม่น้อยรู้สึกซึมเศร้า ท้อแท้ ไม่เห็นคุณค่าในตัวเอง กลายเป็นตกอยู่ในภาวะสิ้นหวัง และจำยอมต่อระบบ ผู้คนเหล่านี้จะถูกตีตราว่า “ไร้ประสิทธิภาพ” และ “มองโลกในแง่ร้าย” หนังสือเล่มนี้จะตีแผ่มุมมองต่อ “โลกสังคมนิยมแบบทุน” ว่า มันกัดกร่อนชีวิตพวกเราเพียงใด อาจเรียกมันได้ว่า มันคือ “โลกซึมเศร้า”

3. ON TRUTH ว่าด้วยความจริง



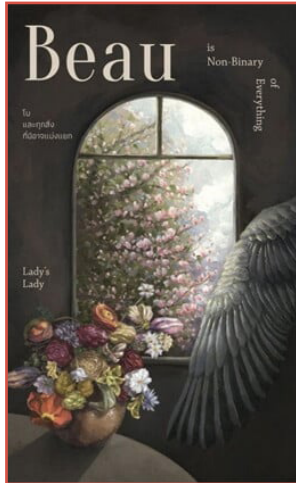
หนังสือรวมบทความชุด “ว่าด้วยความจริง” นี้ พยายามอธิบายให้ภาพความจริงในกรอบของปรัชญาและทฤษฎีตะวันตก เพื่อตอบโจทย์ที่ท้าทายของแนวคิดเรื่อง “โลกหลังความจริง (Post-Truth)” หนังสือเล่มนี้ไม่ได้มุ่งหมายให้ครอบคลุมมโนทัศน์เรื่องความจริงทั้งหมด แต่ก็หมายความว่า จะทำให้เรามองเห็นความจริงในโลกทางความคิด ที่สัมพันธ์กับสังคมการเมืองได้หลากหลาย และกว้างยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมที่กดทับเสียงของผู้คน จนทำให้เราลังเลหรือกระทั่งกลัวที่จะพูดความจริง

4. FEMINISM FOR THE 99% ถ้อยแถลงเพื่อเรา 99%



ถ้อยแถลงเพื่อเรา 99% หนังสือที่เชื่อมโยงทุกการต่อสู้ของแรงงานเข้าด้วยกัน ผ่านแรงบันดาลใจจากคลื่นการต่อสู้ของเฟมินิสต์ ความเรียงสั้น ๆ ถึงสังคมอนาคต การเคลื่อนไหวของแนวคิดเฟมินิสต์ที่สามารถส่งแรงกระเพื่อม และสร้างความเปลี่ยนแปลงให้กับคน 99% ได้ รวมถึงความเชื่อมโยงระหว่างทุนนิยม ประชาธิปไตย เสรีภาพ สิ่งแวดล้อม การเหยียดในระดับต่าง ๆ สิทธิอันเท่าเทียม และความอยู่ดีมีสุขของผู้คนทุกเพศ เป็นการขับเคลื่อนขบวนการความเท่าเทียมทางเพศ ที่ดับเครื่องชนปัญหาเชิงโครงสร้าง ซึ่งกดทับบรรดาผู้หญิง และคนชายขอบส่วนมาก (99%) บนโลกใบนี้ (ไม่ใช่แค่กลุ่ม ‘ผู้หญิงเก่ง’ ที่ถือการแสดงออกบนอภิสถิธิ์บางอย่าง) นี่คือการแถลงการณ์ที่ชวนให้ขบคิดอย่างถึงรากว่า เมื่อเราพูดถึงขบวนการสตรีนิยมหรือเฟมินิสม์ในปัจจุบัน เรากำลังพูดถึงขบวนการเพื่อใครอยู่?

5. Beau is Non-Binary of Everything โบ และทุกสิ่งที่มีอาจแบ่งแยก



นวนิยายโดยนักเขียนไทยรุ่นใหม่ที่เป็นที่น่าจับตามองอย่าง ลาติต (Lady's Lady) เป็นการเล่าเรื่องราวการพบเจอกันของเด็กน้อย “ควอน โซ” และเทวทูต “เบลล่า โบ” สิ่งมีชีวิต (?) อมนุษย์ลึกลับ รูปลักษณ์ของ เบลล่า โบ จะแปรเปลี่ยนไปตามผู้ที่พบเห็น แต่จะมีเอกลักษณ์ที่ปักสึดาราวกับเทวทูต มีตรภาพเล็ก ๆ ได้ก่อกำเนิด ฝ่ายหนึ่งหลงไหลใบนางงามและปักสึดาบริสุทธิ์ อีกฝ่ายนั้นอาจเพียงสงสัยใคร่รู้พวกมนุษย์ ทุกครั้งที่แยกจากกัน เบลล่า โบ ก็จะลบความทรงจำและเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง พร้อมทั้งภาวนาให้เมื่อพบกันอีกครั้งหน้า ควอน โซ ของตนจะยังคงเป็น ควอน โซ คนเดิม ที่มองเห็นเทวทูตได้เหมือนเคย และควอนโซ กับ เบลล่า โบ ก็กลับมาพบกันอีกครั้ง อีกครั้ง และอีกครั้ง เมื่อฤดูร้อนมาถึง เป็นการเล่าเรื่องราวของ ควอน โซ ร้อยเรียงผ่านมุมมองของ เบลล่า โบ ที่มองโลกต่างไปจากมนุษย์อย่างเรา เรื่องราวการพบกันที่ต่างช่วงเวลา ต่างวัย และต่างความคิด จะทำให้เราครุ่นคิดตาม เบลล่า โบ ที่ไม่แบ่งแยก ทุกสิ่ง และย้ำเตือนเสมอถึงความหลากหลายอันไม่อาจแบ่งแยกของมนุษย์ ทั้งกับมนุษย์เอง และทุกสรรพสิ่ง

ภาพและข้อมูลอ้างอิง

ถ้อยแถลงเพื่อเรา Feminism for the 99% / ชินเซีย อารุชชา และคณะ // SOI press. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2568, จาก: <https://www.fathombookspace.co/product/39548-33689/9786169363729>

บุ๊กสโตร์ - อมตะนิยาย-เหนือกาลเวลา 2 ปกขึ้นหิ้ง ‘เสนีย์ เสาวพงศ์’. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2568, จาก: https://www.khaosod.co.th/newspaper/newspaper-inside-pages/news_7767974

Beau is Non-Binary of Everything โบ และทุกสิ่งที่มีอาจแบ่งแยก. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2568, จาก: <https://www.mebmarket.com/ebook-225953-Beau-is-Non-Binary-of-Everything-โบและทุกสิ่งที่มีอาจแบ่งแยก>

FEMINISM FOR THE 99% ถ้อยแถลงเพื่อเรา 99%. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2568, จาก: <https://kledthai.com/product/feminism-for-the-99-ถ้อยแถลงเพื่อเรา-99/>

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. ศูนย์เรียนรู้และหอสมุด. หนังสือดี 100 เล่ม ที่คนไทยควรอ่าน. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2568, จาก: <https://lib.dpu.ac.th/webtemplate/lib.dpu.ac.th/page.php-id=8359.html>

“เมื่อโลกชิมเซร่า” เกี่ยวกันยังงัยกับ “โรคชิมเซร่า”. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2568, จาก: <https://www.hocbook.com/content/29708/เมื่อโลกชิมเซร่า-เกี่ยวกันยังงัยกับ-โรคชิมเซร่า>

เมื่อโลกชิมเซร่า : Mark Fisher, โลกสังคมนิยมแบบทุน และลัทธิดาแลนด. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2568, จาก: <https://www.se-ed.com/physical/เมื่อโลกชิมเซร่า:-Mark-Fisher,-โลกสังคมนิยมแบบทุน-และลัทธิดาแลนด-j7ldweeqkqfxptmsriyf>

วรสิรา หวังวรวิชัย. ‘ปีศาจแห่งกาลเวลา’: ชีวิตของวรรณกรรม ‘ปีศาจ’ ของเสนีย์ เสาวพงศ์ ช่วงทศวรรษ 2490-2560. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2568, จาก: <https://hist.human.cmu.ac.th/node/257>

หนังสือ Beau Is Non-Binary of Everything (ปกใหม่). [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2568, จาก:

<https://www.hocbook.com/product/185066-180646/หนังสือ-beau-is-non-binary-of-everything-ปกใหม่>
อติตพนธ์ เพียรสุขประเสริฐ. โบ และทุกสิ่งที่มีอาจแบ่งแยก : คำถามว่าด้วยชีวิตของมนุษย์และเทวทูต. [ออนไลน์].

สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2568, จาก: <https://www.sarakadeelite.com/lite/beau-is-non-binary-of-everything/>
On Truth ว่าด้วยความจริง. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2568, จาก: <https://www.se-ed.com/physical/On-Truth-ว่าด้วยความจริง-ml1kr1fd82e7j23hr217>

Red Ribbons Stories: Spreading Hope on World AIDS Day

เรื่องราวของริบบิ้นแดง: ส่งต่อความหวังในวันเอดส์โลก

บุรัสกร จันทนราช*



December 1st marks World AIDS Day, recognized since 1988 as an opportunity for people worldwide to unite in the fight against HIV, to show support for people living with HIV and to commemorate those who have died of an AIDS-related illness.

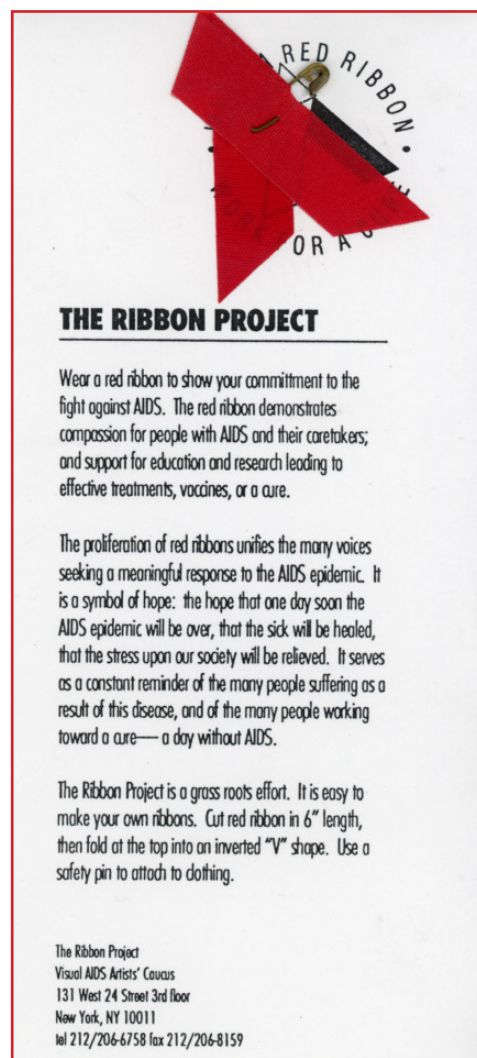
วันที่ 1 ธันวาคมของทุกปี ถือเป็น “วันเอดส์โลก” ซึ่งได้กำหนดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 เป็นโอกาสให้ผู้คนทั่วโลกรวมพลังกันในการต่อสู้กับเชื้อเอชไอวี (HIV) และแสดงถึงการสนับสนุนต่อผู้ที่ติดเชื้อ

In the early 1990s, the red ribbon started showing up, a visual clue as to who was an ally. The red ribbon, ubiquitous now, was developed as a small grassroots project by a group of artists in New York City. Launched in 1991 as the Red Ribbon Project with the message...

ในช่วงต้นทศวรรษ 1990 “ริบบิ้นสีแดง” เริ่มปรากฏขึ้น เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึงผู้ให้การสนับสนุนในปัจจุบันเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย ได้รับการพัฒนาขึ้นจากโครงการขนาดเล็กของกลุ่มศิลปินในนครนิวยอร์ก ซึ่งเปิดตัวในปี พ.ศ. 2534 ภายใต้ชื่อ “โครงการริบบิ้นสีแดง” (Red Ribbon Project) โดยมีข้อความในการรณรงค์ว่า...

“Wear a red ribbon to show your commitment to the fight against AIDS. The red ribbon demonstrates compassion for people with AIDS and their caretakers and support for education and research leading to effective treatment, vaccines and a cure.”

“สวมริบบิ้นสีแดงเพื่อแสดงถึงความมุ่งมั่นในการต่อสู้กับโรคเอดส์ ริบบิ้นสีแดงแสดงถึงความเห็นอกเห็นใจต่อผู้ป่วยโรคเอดส์ และผู้ที่ดูแลพวกเขา รวมถึงเป็นการสนับสนุนการศึกษา การวิจัยที่นำไปสู่การรักษาที่มีประสิทธิภาพ วัคซีน และวิธีการรักษาให้หายขาด”



*บรรณารักษ์ชำนาญการ กลุ่มวิจัยและพัฒนาห้องสมุด

It was noticed at the Emmy and Tony awards that year and in other places and communities decimated by HIV/AIDS. Within two years, it became an iconic symbol worldwide of solidarity with people living with and affected by HIV/AIDS and as a stand against fear and stigma. It has never been copyrighted nor “owned” but meant as a free, open way to show support and allyship.

ริบบิ้นสีแดงได้รับความสนใจในงานประกาศรางวัลเอมมีและโทนี่ในปีนั้น ตลอดจนในพื้นที่และชุมชนต่าง ๆ ที่ได้รับความเสียหายอย่างหนักจากเชื้อเอชไอวีและเอดส์ภายในระยะเวลาเพียงสองปี ริบบิ้นสีแดงได้กลายเป็นสัญลักษณ์ที่โด่งดังไปทั่วโลก แสดงถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันกับผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ อีกทั้งยังเป็นสัญลักษณ์แห่งการต่อต้านความหวาดกลัว และการตีตราทางสังคม ทั้งนี้ริบบิ้นสีแดงไม่เคยถูกจดลิขสิทธิ์หรือถูกครอบครองโดยบุคคลใด แต่มีจุดประสงค์ให้นำไปใช้ได้อย่างเสรี และเปิดกว้างในการแสดงออกซึ่งการสนับสนุนและการเป็นพันธมิตร

Each World AIDS Day focuses on a specific theme, Founded in 1988, World AIDS Day was the first ever international day for global health. Every year, United Nations agencies, governments and civil society join together to campaign around specific themes related to HIV.

วันเอดส์โลกในแต่ละปีจะรณรงค์ตามหัวข้อที่กำหนด นับตั้งแต่ก่อตั้งวันเอดส์โลกขึ้นในปี 1988 เป็นวันสากลวันแรกของวันสุขภาพระดับโลก ทุกปี หน่วยงานของสหประชาชาติ รัฐบาล และภาคประชาสังคมจะร่วมมือกันรณรงค์ในหัวข้อเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเชื้อเอชไอวี



World AIDS Day Themes

- 1988 A world united against AIDS
- 1989 Our lives, our world - let's take care of each other
- 1990 Women and AIDS
- 1991 Sharing the Challenge
- 1992 AIDS - a Community Commitment
- 1993 Time to Act
- 1994 AIDS and the Family
- 1995 Shared Rights, Shared Responsibilities
- 1996 One World, One Hope
- 1997 Children Living in a World of AIDS
- 1998 Force for Change - World AIDS Campaign with Young People
- 1999 Listen, Learn, Live: World AIDS Campaign with Children and Young People
- 2000 AIDS: Men Make a Difference
- 2001 I care. Do you?
- 2002 - 2003 Stigma and Discrimination
- 2004 Women, Girls, HIV and AIDS
- 2005 Stop AIDS. Keep the Promise
- 2006 Stop AIDS. Keep the Promise - Accountability
- 2007 Stop AIDS. Keep the Promise - Leadership
- 2008 Stop AIDS. Keep the Promise - Lead, Empower, Deliver
- 2009 - 2010 Universal Access and Human Rights
- 2011 Getting to Zero
- 2012 Together we will end AIDS
- 2013 Zero Discrimination
- 2014 Close the Gap
- 2015 On the Fast - Track to end AIDS
- 2016 Hands up for HIV prevention
- 2017 My health, my right
- 2018 Know your status
- 2019 Communities make the difference
- 2020 Global solidarity, shared responsibility
- 2021 End inequalities. End AIDS. End pandemics
- 2022 Equalize
- 2023 Let Communities Lead

- 2024 Take the rights path
2025 Overcoming disruption, transforming the AIDS response

ธีมวันเอดส์โลก

- 2531 โลกที่รวมพลังเป็นหนึ่งเดียวเพื่อต่อต้านโรคเอดส์
2532 ชีวิตของเรา โลกของเรา - มาดูแลซึ่งกันและกัน
2533 ผู้หญิงกับโรคเอดส์
2534 ร่วมเผชิญความท้าทายไปด้วยกัน
2535 เอดส์ - พันธกิจของชุมชน
2536 ถึงเวลาลงมือทำ
2537 เอดส์กับครอบครัว
2538 สิทธิร่วมกัน ความรับผิดชอบร่วมกัน
2539 หนึ่งโลก หนึ่งความหวัง
2540 เด็ก ๆ ที่เติบโตในโลกที่มีเอดส์
2541 พลังแห่งการเปลี่ยนแปลง - ธรรมนูญวันเอดส์โลก ร่วมกับเยาวชน
2542 รับฟัง เรียนรู้ และมีชีวิต - ร่วมธรรมนูญวันเอดส์โลก กับเด็กและเยาวชน
2543 ผู้ชายมีส่วนสำคัญในการเปลี่ยนแปลงต่อเอดส์
2544 ฉันใส่ใจ แล้วคุณล่ะ?
2545 - 2546 ยุติการตีตราและการเลือกปฏิบัติ
2547 ผู้หญิง เด็กหญิง เอชไอวี และเอดส์

- 2548 หยุดเอดส์ รักษาความมั่นคง
2549 หยุดเอดส์ รักษาความมั่นคง - ด้วยความรับผิดชอบ
2550 หยุดเอดส์ รักษาความมั่นคง - ด้วยภาวะผู้นำ
2551 หยุดเอดส์ รักษาความมั่นคง - เป็นผู้นำ สร้างพลัง และส่งต่อผลลัพธ์
2552 - 2553 การเข้าถึงบริการอย่างเท่าเทียมและสิทธิมนุษยชน
2554 สู่การเป็นศูนย์ (ลดการติดเชื้อและผลกระทบจากเอดส์ให้เหลือศูนย์)
2555 ร่วมกันยุติเอดส์
2556 ไม่เลือกปฏิบัติ
2557 ลดความเหลื่อมล้ำ
2558 บนเส้นทางเร่งด่วนเพื่อยุติเอดส์
2559 ยกมือสนับสนุนการป้องกันเอชไอวี
2560 สุขภาพของฉัน สิทธิของฉัน
2561 รู้สถานะเอชไอวีของตนเอง
2562 ชุมชนคือพลังแห่งการเปลี่ยนแปลง
2563 ความร่วมมือระดับโลก ความรับผิดชอบร่วมกัน
2564 ยุติความเหลื่อมล้ำ ยุติเอดส์ และยุติการระบาด
2565 สร้างความเท่าเทียม
2566 ให้ชุมชนเป็นผู้นำ
2567 เดินหน้าด้วยสิทธิมนุษยชนที่ถูกต้อง
2568 ก้าวข้ามวิกฤต พลิกโฉมงานเอดส์ 

ภาพและข้อมูลอ้างอิง

Treston, Carole. **World AIDS Day and the Red Ribbon**. [Online]. Retrieved 16 October 2025, from: https://www.nursingcenter.com/journalarticle?Article_ID=6797894&Issue_ID=6796903&Journal_ID=4871988&utm_source=chatgpt.com

UNAIDS. **UNAIDS releases its 2025 World AIDS Day report: Overcoming disruption, transforming the AIDS response**. [Online]. Retrieved 16 October 2025, from: <https://www.unaids.org/en/resources/presscentre/pressreleaseandstatementarchive/2025/november/wad-2025-report>

UNAIDS. **What is World AIDS Day?**. [Online]. Retrieved 16 October 2025, from: https://www.unaids.org/en/World_AIDS_Day

Visual AIDS Artists' Caucus, The Ribbon Project, Flyer with Red Ribbon, 1991. [Online]. Retrieved 16 October 2025, from: <https://gallery98.org/2025/visual-aids-artists-caucus-the-ribbon-project-flyer-with-red-ribbon-1991/>

World AIDS Day Australia. **Wear a red ribbon**. [Online]. Retrieved 16 October 2025, from: <https://www.worldaidsday.org.au/get-involved/wear-red-ribbon>

พิธีบำเพ็ญกุศลเนื่องในวันคล้ายวันสถาปนา หอสมุดแห่งชาติ ครบรอบ 120 ปี



วันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2568 เวลา 10.00 น. สำนักหอสมุดแห่งชาติจัดพิธีบำเพ็ญกุศลเนื่องในวันคล้ายวันสถาปนาหอสมุดแห่งชาติปีที่ 120 (12 ตุลาคม 2568) เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่บูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า และผู้มีคุณูปการต่อสำนักหอสมุดแห่งชาติ มีนางสาวนิษฐา โชติกวนิชย์ รองอธิบดีกรมศิลปากร เป็นประธาน ทั้งนี้มีอดีตผู้บริหาร ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ และแขกผู้มีเกียรติเข้าร่วม ณ ห้องประชุมใหญ่ สำนักหอสมุดแห่งชาติ

การนำเสนอผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ



วันที่ 21 ตุลาคม 2568 เวลา 10.00 น. นางสาวบุบผา ชูชาติ ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดแห่งชาติ และคณะผู้บริหารสำนักหอสมุดแห่งชาติ ร่วมรับฟังการนำเสนอผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านบรรณารักษศาสตร์ ในการนี้ นางสาวบุบผา ชูชาติ ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดแห่งชาติ ยังเป็นประธานมอบเกียรติบัตรรับรองการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแก่นักศึกษาสาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 2 ราย ณ ห้องประชุม 2203 อาคาร 2 ชั้น 2 สำนักหอสมุดแห่งชาติ

การสำรวจและอนุรักษ์เอกสารโบราณประเภทคัมภีร์ ใบลาน หนังสือสมุดไทยและหนังสือหายาก



ระหว่างวันที่ 17 - 20 พฤศจิกายน 2568 สำนักหอสมุดแห่งชาติ โดยผู้อำนวยการสำนักหอสมุดแห่งชาติ (นางสาวบุบผา ชูชาติ) และบุคลากรในสังกัด ร่วมกับสำนักศิลปากรที่ 10 นครราชสีมา หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร. 9 นครราชสีมา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตนครราชสีมา และภาคีอนุรักษ์เมืองนครราชสีมา ร่วมกันดำเนินการสำรวจและอนุรักษ์เอกสารโบราณประเภทคัมภีร์ใบลาน หนังสือสมุดไทย และหนังสือหายากของวัดแจ้งใน จังหวัดนครราชสีมา โดยมีพิธีส่งมอบเอกสารดังกล่าวที่ได้ดำเนินการจัดหมวดหมู่อนุรักษ์เบื้องต้น ในวันที่ 20 พฤศจิกายน 2568 ประกอบด้วย คัมภีร์ใบลาน จำนวน 549 รายการ (ผูก) หนังสือหายาก จำนวน 1,725 เล่ม วารสาร จำนวน 59 ฉบับ

โครงการอบรมจัดตั้งและอบรมเชิงปฏิบัติการ เครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นในการดูแลรักษา มรดกทางศิลปวัฒนธรรม (อส.มศ.)



วันที่ 26 พฤศจิกายน 2568 เวลา 14.30 น. นางสาวบุบผา ชูชาติ ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดแห่งชาติ เป็นประธานในการถวาย/มอบเกียรติบัตรแด่ภิกษุและผู้เข้าร่วมโครงการอบรมจัดตั้งและอบรมเชิงปฏิบัติการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นในการดูแลรักษามรดกทางศิลปวัฒนธรรม (อส.มศ.) ด้านเอกสารโบราณของกรมศิลปากร ประจำปีงบประมาณ 2569 ณ โรงแรม ดิ อิมเพรส น่าน จังหวัดน่าน มีผู้เข้าร่วมอบรมจัดตั้งสมาชิก อส.มศ. ซึ่งเป็นอาสาสมัครท้องถิ่นปฏิบัติงานด้านเอกสารโบราณ มาจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน รวมทั้งสิ้น 100 รูป/คน

การเสวนาประกอบการบรรเลงเปียโน เรื่อง “บทเพลงแห่งสายลมรักแว่วในดวงใจนิรันดร์”



วันที่ 3 ธันวาคม 2568 สำนักหอสมุดแห่งชาติ โดยหอสมุดดนตรีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 จัดโครงการรำลึกพระมหากษัตริย์คุณในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร การเสวนาประกอบการบรรเลงเปียโน เรื่อง “บทเพลงแห่งสายลมรักแว่วในดวงใจนิรันดร์” โดยมีนางสาวชนิษฐา โชติกวนิชย์ รองอธิบดีกรมศิลปากร เป็นประธานในพิธี และมีนางสาวบุบผา ชูชาติ ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดแห่งชาติ เป็นผู้กล่าวรายงาน กิจกรรมดังกล่าวได้รับเกียรติจากนายณนัท บุรณสมภพ สมาชิกวงดนตรี อ.ส. วันศุกร์ และนายเสกข์ ทองสุวรรณ ศิลปิน Yamaha Artist Thailand เป็นวิทยากร

การประชุมการเตรียมสมัครเข้ารับการพิจารณาคัดเลือกเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมทางวิชาการนานาชาติ IFLA WLIC 2029



วันที่ 4 ธันวาคม 2568 เวลา 10.00 น. สำนักหอสมุดแห่งชาติ จัดประชุมการเตรียมสมัครเข้ารับการพิจารณาคัดเลือกเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมทางวิชาการนานาชาติ The IFLA World Library and Information Congress 2029 (IFLA WLIC 2029) ณ ห้องประชุมใหญ่ สำนักหอสมุดแห่งชาติ โดยมีนายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย (ศาสตราจารย์ สุวคนธ์ ศิริวงค์วรัญจน์) และคณะกรรมการบริหารสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ชุดที่ 40 ปี 2567 - 2568 เข้าร่วมประชุม การนี้ นางสาวบุบผา ชูชาติ ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดแห่งชาติ ผู้บริหาร และบุคลากรสำนักหอสมุดแห่งชาติ ให้การต้อนรับและนำชม

กิจกรรมการเสนาเรื่อง “อัคราภิรักษศิลป์ พระผู้ทรงสืบสานมรดกวัฒนธรรมไทย”



วันที่ 12 ธันวาคม 2568 เวลา 13.30-16.30 น. สำนักหอสมุดแห่งชาติ จัดโครงการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ครั้งที่ 1 ประจำปีงบประมาณ 2569 กิจกรรมการเสนาเรื่อง “อัคราภิรักษศิลป์ พระผู้ทรงสืบสานมรดกวัฒนธรรมไทย” โดยมีนางสาวพิมพ์พรรณ ไพบูลย์ หวังเจริญ นักอักษรศาสตร์ทรงคุณวุฒิ กรมศิลปากร เป็นประธาน และนายประสิทธิ์ชัย เลิศรัตนเคทกาล ผู้อำนวยการกลุ่มบริการทรัพยากรสารสนเทศ รักษาการแทนผู้อำนวยการสำนักหอสมุดแห่งชาติ กล่าวรายงาน การเสนาในครั้งนี้ได้รับเกียรติจากวิทยากร ได้แก่ ผศ.ดร.สุรัตน์ จงดา อาจารย์ประจำวิทยาลัยนาฏศิลป์ นายพงษ์ชัย ตันโพทะหา ครูช่างศิลปหัตถกรรมปี 2566 นายพิรมณต์ ชมธวัช ผู้เชี่ยวชาญเรื่องผ้า เครื่องแต่งกายโบราณ และผู้ก่อตั้งอาณาจักรนวมสตูดิโอ และมีนางสาวสายสวรรค์ ขยันยิ่ง ผู้ประกาศข่าวและพิธีกรรายการโทรทัศน์ เป็นผู้ดำเนินรายการ

โครงการพัฒนาบุคลากร ประจำปี 2569 เรื่อง “Growth Mindset พลังขับเคลื่อนการทำงานข้าม Generation เพื่อการพัฒนองค์กรอย่างยั่งยืน”



วันที่ 23 ธันวาคม 2568 เวลา 09.30 น. สำนักหอสมุดแห่งชาติ จัดโครงการพัฒนาบุคลากร ประจำปี 2569 เรื่อง “Growth Mindset พลังขับเคลื่อนการทำงานข้าม Generation เพื่อการพัฒนองค์กรอย่างยั่งยืน” ระหว่างวันที่ 23 - 24 ธันวาคม 2568 ณ ภูสักธารรีสอร์ท จังหวัดนครนายก โดยมีนางสาวชนิษฐา โชติกวนิชย์ รองอธิบดีกรมศิลปากร เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการ และนางสาวบุบผา ชูชาติ ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดแห่งชาติ เป็นผู้กล่าวรายงาน โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเรียนรู้และเข้าใจลักษณะและความแตกต่างของคนแต่ละช่วงวัย พัฒนาและเสริมสร้างทัศนคติเชิงบวกในการทำงานร่วมกัน เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน

อ่าน LWN ฉบับออนไลน์ได้ที่



ข่าวห้องสมุด Library World News (LWN)

เอกสารประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร
ความเคลื่อนไหวเชิงวิชาการของหอสมุดทั่วโลก
และการดำเนินงานของสำนักหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร

ที่ปรึกษา ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดแห่งชาติ
จัดทำโดย กลุ่มวิจัยและพัฒนาห้องสมุด
โทรศัพท์ 0 2628 5192 โทรสาร 0 2281 7543
ออกแบบปก นายชโย ทองลือ
พิมพ์ที่ สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา
โทรศัพท์ 0 2243 0613 โทรสาร 0 2243 1820

Join us at IFLA WLIC 2025 in Astana, Kazakhstan 18-22 August



Journey of Transformation: From Waste to Wealth

